

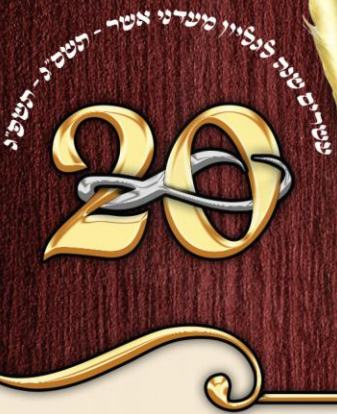
מעדני אשר

שאלות וחקירות בענייני פרשת השבוע

י"ל ע"י מכון "מעדני אשר" בית שמש

פרשת תצוה-פורים תשפ"ג

גליון תתקל"ט (שנה כ')

הרמ"א, ועל כרחך הטעם משום ריעות וחבה הגם שאסור לשלוח על דרך זה לאבל, מ"מ כיון שבטעות וחסרון ידיעה שהוא אבל או לא ידע דאין משלחין לאבל כבר עשה דבר ריעות וחובה ויצא י"ח אפי' לא קבל האבל ממנו, ופשיטא דאין לדון בזה משום מצוה הבאה בעבירה, ומינה דא"צ האבל להחזיר לו דויל בטר טעמא שאין שולחין לאבל דהוי כשואל בשלומו וכיון דמשלח כבר עבר ושלח לו ושאל בשלומו, אם מקבלו האבל או לא, אינו מעלה ואינו מוריד אפי' אם לא הי' יוצא המשלח כשמחזיר, כ"ש שכבר יצא ועשה שלו דאין קפידא אם מקבלו או לא ואפי' אבל תג"י שאין מחזיר שלום מותר לקבל, ואין קפידא אלא לשלוח.

האם לרב שהוא אבל מותר לשלוח משלוח מנות?

יש לחקור האם לרב שהוא אבל מותר לשלוח משלוח מנות או דילמא אין סברא להקל.

הנה בשו"ת דברי מלכיאל חלק ה' סימן רל"ז נשאל ברב שהוא אבל ר"ל אם מותר לשלוח לו בפורים משלוח מנות, והשואל כתב להתיר דזה הוי כשילום חוב ואין זה מצד שמחה. והוא דבר האבד דודאי שרי, וגם דלא גרע מצדקה וכמ"ש המג"א סי' תרצ"ו, וכותב לו הדברי מלכיאל שיפה פסק.

מי שלא היה רגיל לשלוח לרב משלוח מנות ועכשיו שולח

כי יש לו דין תורה האם זה שוחד?

הנה בשו"ת דבר שמואל סימן קל"ב כתב שאם היה רגיל כל השנים לשלוח לרב מותר לו לשלוח גם בשנה שיש לו דין תורה אצל הרב ולא נקרא שוחד, אבל אם לא היה רגיל לשלוח לו ורק עכשיו שולח לו בגלל שיש לו דין תורה אצל הרב אסור להרב לקבלו.

מי ששלח משלוח מנות לאבל האם לא קיים המצוה והאם צריך האבל להחזירו? פסק הרמ"א אורח חיים סימן תרצ"ו סעיף ו' אין שולחין משלוח מנות לאבל כל י"ב חדש וכמו שיתבאר ביו"ד סימן שפ"ה.

ובביאור הגר"א אורח חיים סימן תרצ"ו סעיף ו' כתב שטעם האיסור: מדין שאילת שלום שאסור עד י"ב חדש כמו שכתוב בפ"ג דמ"ק.

והמג"א שם ס"ק י"ב כתב על דברי הרמ"א דמה שציין יור"ד סימן שפ"ה כוונתו להורות, שכל זה הוא לפי מה שכתב בסעיף ד' שכל דיני אבלות נוהגים בפורים, אבל במקום שאין נוהגים אבלות בפורים אלא בציינעא, א"כ דין פורים כדין שבת ומותר לשלוח מנות במקום שנהגו לשאול בשלומו בשבת, ועיין בט"ז שם חולק.

ובבן איש חי בפרשתן אות י"ח כתב אבל שהוא בתוך י"ב חודש על אב או אם לא ישלחו לו משלוח מנות כלל.

יש לחקור מי ששלח משלוח מנות לאבל בתוך י"ב חודש ולא ידע שהוא אבל האם לא קיים המצוה.

הנה בשו"ת כתב סופר אורח חיים סימן קמ"א כתב להסתפק במה שכתב הרמ"א שאם שלח לחבירו ולא רצה לקבלו יצא זה דווקא במי ששלח למי שראוי לשלח לו דרך חיבה וריעות כדרך המשלחים, אבל מי ששולח לאבל שאסור לשלח לו דשמחה היא לו והוא כדורש שלומו כמבואר אפשר דלא יצא ידי חובת משלוח מנות אפילו כשמקבלו האבל וכל שכן כשאין מקבל ממנו, דמ"מ אם ניזיל בטר טעמא דהוא משום חיבה וריעות אסור לשלוח לאבל ואי משום דיהיה לו כדי צורכו כטעמא דתרומת הדשן כיון שלא קבל ממנו לא יצא כמו שכתוב בח"ס דלהאי טעמא לא יצא י"ח, מ"מ נראה לי יותר דיצא ואפי' לא קבל ממנו לפי שעשינו סמוכים לדין

הזמנות פרטיות כמעט ולא נשלחו

נא לראות הזמנה זו כאישית

בסיעתא דשמיא

עטרת זקנים בני בנינים ויתפארת בנינים אבותכם

מלאה את ירושלים על ראש שמחתנו

וקול שמחה
וקול כלה

קול שישון
קול חתן

גם אני מתכבדים להזמינכם לקחת חבל בשמחתנו

בשבת ובהודיה להשי"ת על כל הטוב אשר גמלנו
שהחיינו וקיימנו והגיינו לזמן הזה
הנני מתכבדים להזמינכם לשוש אתנו משיש
בשמחת כלולות בנינו היקרים שיחיו

הרבנית מרת אסתר שוורץ תחי'

דוד גולדמן

בהרצף פה"מ זצוק"ל
פזוניהיל

בן ציון רייך

ר"מ בבית"ד הפרובי קרית צאנז נתניה

סיני פאיר פרנקל וב"ב
בהרצף פה"מ זצוק"ל פבוטשאן
אב"ד ביטאל

הכלה הבתולה המהוללה
ברכה שרה הינרא תחי'

החתן רבחור המופלג
שלמה ני"ו

שתתקיים א"ה במזל טוב ובשעה טובה ומוצלחת
ביום ראשון פרשת ויק"פ
לסדר ויקום משה את המשכן
י"ט אדר תשפ"ג שמרבים בו בשמחה
באולמי הכרמים - כרם בתיה
רחוב נהר הירדן | בית שמש
קבלת פנים בשעה 5:45 חופה בשעה 6:30

נשמח לראותכם משתתפים בשמחתנו
ואי"ה בשמחתכם ישמח לבנו גם אני

הורי הכלה
אשר אנשיל שוורץ וב"ב
בלאגוני"ה רה"צ חיים יעקב מנחם זצוק"ל
הוי"צ קרית צאנז נתניה
בית שמש

הורי החתן
מרדכי גולדמן וב"ב
בני ברק

משוכנס אדר פרבון בשמחה

העליה לתורה תתקיים א"ה
בש"ק פרשת כי תשא
בבית המדרש זוניהיל בני ברק רחוב חגי
זמן תפילת שחרית 8:00 ברכות
קידושא רבה לאחר התפילה
באולמי בוהוש רחוב חגי 14

מדוע מגילת אסתר אינה נקראת מגילת מרדכי הרי הוא גם כתב את המגילה?
כתוב במגילת אסתר ט' כ"ט ותכתוב אסתר המלכה ומרדכי היהודי את כל תוקף לקיים.

יש להקשות: מדוע נקראת המגילה מגילת אסתר על שם אסתר המלכה ולא מגילת מרדכי על שם מרדכי הצדיק, הרי גם מרדכי כתב את המגילה א"כ מדוע אינה נקראת על שמו, כך מקשה ביערות דבש חלק א' דרוש ג' ד"ה ואיתא במדרש, וכן בדברי מהר"א פרשת ואתחנן בד"ה ממון אבי, וכן בספר שפתי חכמים על מסכת מגילה בהקדמה ס"ק כ"ה, וכן בספר עיני העדה לבעל שבת מוסר.

איכא כמה תרוצים:

א. לכן נקראת מגילת אסתר ולא מגילת מרדכי, משום שאסתר מסרה נפשה על הצלת ישראל, ונכנסה אל המלך אשר לא כדת, לכן נקראת על שמה, והיינו דאיתא בגמ' מגילה ז' עמ' א' ששלחה אסתר לחכמים קבעוני לדורות, פירש רש"י ליום טוב, ולקרייה להיות לי לשם, כך כתב בדברי מהר"א פרשת ואתחנן בד"ה ממון אבי.
וביערות דבש הקשה על זה: הרי גם מרדכי מסר נפשו שלא השתחוה להמן, א"כ מדוע אינו נקרא על שמו.

ומתוך: ע"פ מה שכתבו המפרשים טעם למה לא נכתב בתורה ענין הנס מאברהם שניצל מכבשן האש בימי נמרוד ובא בתורה רק ברמז, ותרצו כי אין ללמוד הימנו, כי שלא כדון עשה שהכניס עצמו לזה לשבר צלמי עכו"ם, ועל ידי כך קרה לו נפילת הכבשן, ודי שלא היה עובד עבודה זרה, וא"כ אף במרדכי מה הכניסתו לתגר זו, להתגרות בהמן, היה לו להחביא עצמו בראותו המן מרחוק, ולפי זה אין מסירות נפש מרדכי כל כך כמו מסירת נפש אסתר, שהיא היתה מוכרחת למסור נפשה להצלת נפשות מישאאל, ולכן נקראת המגילה על שמה.

ב. לפי שעיקר הנס היה על ידה לכן נקראת על שמה, כך תירץ בספר שפתי חכמים על מסכת מגילה בהקדמה ס"ק כ"ה, ועיין בתוס' מגילה ד' ע"א בד"ה שאף הם היו אבותו הנס.

ג. לכן נקראת המגילה מגילת אסתר, לפי שאסתר היתה יתומה עזובה מאב ואם, וכמו דאיתא בגמ' מגילה י"ג עמ' א' עיברה מת אביה, ילדתה מת אמה, ואפילו הכי באה ישועה גדולה כזו על ידה, היא נחמה לכל עזובים והמצטערים, לחזק בטחונם בישועת ה', והיינו דאיתא בגמ' יומא כ"ט עמ' א' "אסתר סוף כל הניסים" רצה לומר כשאדם הגיע שאין עוד מקום שיעשה לו ניסים, יזכור מעשה אסתר ויבטח בה' בישועת ה' כהרף עין, כך תירץ בספר שפתי חכמים על מסכת מגילה בהקדמה ס"ק כ"ה.

ד. ע"פ דברי הגמ' חולין קל"ט דהפסוק דברים ל"א י"ח "אנוכי הסתר אסתיר פני" היה בימי אסתר, שהסכים הקב"ה לכלותם, לולי שעשה בעבור רחמיו, לכן העלו שם המגילה על שם אסתר, להיות שמה לזיכרון לבני ישראל ההסתרת פנים שהיה בעבור החטא, ובזכרם מה החטא גורם לא יוסיפו לחטוא, כך תירץ בספר עיני העדה לבעל שבת מוסר באחד מן התרוצים.

ה. ע"פ מה שכתב ביערות דבש חלק ב' דרוש ב', וכן במלא העומר מגילת אסתר פרק ב' פסוק ז' דלכן רק אסתר היתה יכולה לנצח את המן שהוא מזרעו של עמלק, משום דכל כוחו של עמלק מזרעו של עשיו, הוא זכות של כיבוד אב ליצחק, שמאוד נהג בו כבוד כנודע עיין ילקוט שמעוני חלק א' רמז קט"ו וא"כ מי שיבא לבטל זכותו וכוחו, צריך שתהיה לו גם כן מצוה זו של כיבוד בלי פקפוק, ומי הוא זה גבר שיש בידו מצוה זו בשלימות, ומי הוא שחף מפשע ולא יהיה פוגם בכבוד אביו בכל דהוא, אלא דאמרין בגמ' קידושין ל"א עמ' ב' אשרי מי שלא חמאן, כי אפשר לקיים מצות כיבוד כראוי ולא יגיע אדם עד תכליתה בכל דקדוקיה, אמנם אם אין לו אב ואם, והוא מצטער על זה שאין לו אב ואם כדי לקיים מצות כיבוד, א"כ יש לו שכר מה' כאילו קיימה בתכלית הקיום ותכליתו של המצוה בלי חיסור כלל, לכן אמרו אשרי מי שלא חמאן, ולכן כשבאתה אסתר שאין לה אב ואם כלל, והיא היתה תמיד מצטערת שלא היה סיפוק בידה לקיים מצות כיבוד, אם כן יחשב לה לצדקה כאילו קיימה אותה בתכלית השלימות, וא"כ יש בידה גם כן מצות כיבוד לקום נגד זרעו של עשיו, ולכן להכניע להמן, בנו של עשיו שזכות כיבוד בידו, הוצרך אסתר שהיתה יתומה מאב ואם, לפי הנ"ל אתי שפיר משום דעיקר הנס והניצוח נעשה בזכותה, מעדני אשר.

וביערות דבש שם כתב דבר נורא וז"ל בעונותינו הרבים עולם הפוך, האבות מחנפים לבנים שלא יכעסו עליהם, ובימי הפורים האלו שראוי לנהוג בהם כיבוד למאוד כי זאת היתה ההצלה, על ידי אסתר, ונהפוך אם לא ישלחו האבות לבנים מנות כפי הראוי, או שירבה לאחד וימעט לאחד, הלא יכעס על אביו ולא יבא אליו, או יבא בפנים זועפות וכדומה, או משבר בית ישראל, הלא הוקש כבודם לכבוד המקום ואיך יפגעו בשביל העדר קצת ממון.

מדוע ציוה מרדכי הצדיק לאסתר המלכה שלא תאמר את מולדתה הרי יכולה רק להרויח?

כתוב במגילת אסתר ב' ה' לא הגידה אסתר את עמה ואת מולדתה כי מרדכי צוה עליה אשר לא תגיד.

יש להקשות: מדוע ציוה מרדכי הצדיק לאסתר המלכה שלא תאמר את מולדתה הרי יכולה רק להרויח, כך מקשה בילקוט שמעוני כאן, וכן ברש"י וכן בראשון לציון, וכן בספר כד הקמח פורים.

איכא כמה תרוצים:

א. מרדכי צוה עליה אשר לא תגיד, שהיה בורח מן הגדולה, שהיה המלך אומר לאסתר בת מי את אצל מי גדלת ואעשה אותם גדולים מלכים ושלטונים, אמר לו הקדוש ברוך הוא אתה בורח מן הגדולה חייך שאני מגדלך, כך כתב בילקוט שמעוני.

ב. כדי שיאמרו שהיא ממשפחה בזויה וישלחוה שאם ידעו שהיא ממשפחת שאול המלך היו מחזיקים בה, כך כתב רש"י במגילת אסתר.

ג. כאשר ראה שנקלחה אסתר למלכות והנה ידוע הוא שבאותו זמן היו ישראל שבוים וקלי הערך וחש מרדכי לכבוד אסתר שלא תתבזה בעיני אחשוורוש מצד גריעותה להיותה מבני השביה, כך כתב בראשון לציון לבעל האור החיים הקדוש.

ד. רצה מרדכי להעלים קורבתו עם אסתר כדי שידע מכל אשר יעשה לה כמו שדרז"ל שלא יעשו לה מכשפות וכדומה, ואם ידעו מולדתה וקרוב אליה האיש מרדכי אז יחדלו מלדבר לפניו דבר הנוגע לאסתר, ובזה ידויק סמיכות הכתוב שאחר זה אומר ובכל יום ויום כו' דבמה שצוה לה אשר לא תגיד בזה היה יכול לדעת מה יעשה בה כי לא ידעו מה הוא לה כי העבדים אשר הביאו לאסתר מבית אביה להיותם מבקשים כל נערה ומקבצים ומוסרים ביד היגי והיגי לא היה יודע משפחת כל בתולה ובתולה, כך כתב בראש לציון לבעל האור החיים הקדוש ע"ש מה שהאריך.

ה. מה שצוה עליה כן כדי שתשמור תורת הש"י בסתר שלא תאכל נבלות ותשמור השבתות ולא ירגישו המשרתים כי אם היה יודע המלך שמא יכריחנה בכך כי בעל כרחך נתפשה, כך כתב בספר כד הקמח פורים.

ו. מפני שהיתה מכנסת שידה במקומה, ואחשוורוש לא היה מדבר עם אסתר שאינה בת מלכים ולכן היתה יכולה להכניס שידה במקומה, כי הנה אמרו רז"ל שצריך לדבר עם אשתו שמא תתחלף בשידה משמע שאין לה רשות לשנות הקול כאשתו, ולכן בתחילה לא הגידה אסתר את עמה ואת מולדתה דכיון דלא ידע שהיא בת מלכים אין מדבר עמה ויכולה להחליף שידה במקומה, ולכן בסוף כשהלכה לבטל גזרת המן היא מוכרחת להגיד שהיא ישראלית מזרע שאול המלך, וכיון שהיתה בת מלכים ידבר עמה ושוב אינה יכולה להכניס שידה שאין לה רשות לשנות הקול ומוכרחת להיות היא עצמה עמו כדי לדבר לו, ולכן אמרה ובכן אבא אל המלך אשר לא כדת וכאשר אבדתי אבדתי ותהיה אסורה למרדכי, כך מביא החיד"א בספרו חומת אנך אסתר פרק ב' בשם הרב זרע ברוך ז"ל דף י"ב.

ז. כי אם היתה מגדת עמה ומולדתה היה מרדכי חושש שהיו יראים שהמלכה תגדל מולדתה על כל השרים ותשפיל אחרים או אולי יהיו יראים כיון שהמלכה מן היהודים תהיה המלכה שונאה את אשר אינה מן אומתה ותהיה מסיתה את המלך עליהם ובודאי הם חפצים יותר לעשות מלכה מן אומה שלהם ובשביל כך יהיו חושבים להפיל את אסתר בכמה דברים של לשון הרע עד שיהיה נעשה לה כמו שנעשה לושתי ולכן צוה עליה כי לא תגיד את עמה ואת מולדתה, כך כתב אור חדש למהר"ל על פרק ב'.

ח. ע"פ מה דאיתא בחז"ל פסחים פ"ז עמוד ב' ואמר רבי אלעזר לא הגלה הקדוש ברוך הוא את ישראל לבין האומות אלא כדי שיתוספו עליהם גרים, וכל זמן שאין הגרים מתלקטים אינם נגאליים, ואמרין בגמ' יבמות כ"ד עמוד ב' שאין מקבלין גרים בימי מרדכי ואסתר, שכל זמן שישאר במעלת זמנית יש לחוש שגרים הם מתגיירים לשם מעלה זמנית ולא לשם שמים, לכך צוה על אסתר אשר לא תגיד עמה ומולדתה דאם תגיד יגיעו ישראל לגדולה ע"י אסתר המלכה כראוי לעם המלכה אשר נפש המלך קשורה בנפשה, וא"כ לא היה אפשר לגייר גרים כי לשם קורבה יתכוונו לכן ציוה לאסתר אשר לא תגיד כדי שיתגיירו גרים, ואח"כ כאשר נתגדל מרדכי ואסתר היה רעה לישראל כי לא יהיה סיפק לקבל גרים אבל מחסד ה' שרבים מתייהדים מעצמם וקיבלו גירות וא"כ היה זה סיבה לקירוב הגאולה, כך כתב ביערות דבש.

ליהודים היתה אורה - אורה זו תורה

הופיע הספר הנפלא שיגרום להם ריבוי ידיעת ועמקות התורה בשמחה וזמן מיוחדת הספר שמתאים למשלוח מנות לרב ולחבר **מעדני אשר על התורה חלק ז'** מאות חקירות מעניינות בהלכה ובהגדה - מהדורת גוטליב ידידינו הנדיב הרב **אליעזר אהרן גוטליב שליטי"א** ליקווד אפשר להשיגו בכל חנויות הספרים המוכרות ברחבי תבל וכן במשרדי המכון

משיב בהלכה

מדור זה נודב תערך ע"י ידידו ר' מרדכי זיסקינד הגר שליט"א - מנהטן
משיב בהלכה שיתן וידיעת ההלכה כל ההלכות הם משו"ע ומשנה ברורה

- א** הטמנה בדבר המוסיף הבל, חידוד. ר' חיים כהן לקח בערב שבת סמוך לשקיעה, סיר עם אורז (ללא רוטב), עטף אותו מכל צדדיו במגבת עבה והניח אותו על הפלטה של שבת. כך עשו ג"כ בבית משפחת אשכנזי. לבני משפ' כהן התבשיל יהיה מותר באכילה. לבני משפ' אשכנזי התבשיל נאסר באכילה, מדוע? (ההטמנה הג"ל הינה הטמנה בדבר המוסיף הבל, שניהן עשו במזיד, אותו סיר, אותו תבשיל והוא מבושל כל צורכו, ההטמנה לצורך סעודת הלילה).
- ב** סעודת מלוה מלכה. כיצד יערוך את שולחנו לסעודה זו. ומתי ראוי לאכול סעודה זו. ומה ראוי לאכול בסעודה זו.
- ג** שאלה. שבע מסעודה שלישית. אם שבע מסעודה שלישית וקשה עליו האכילה, מה יעשה.
- ד** שאלה. מה ראוי לא לעשות לפני סעודה זו. איזה סגולות מיוחדות יש לסעודה זו?

כללי המצוות הנוגעים לפורים

- ה** שאלה. מי שאין לו קלף של בהמה כשרה האם יכול לכתוב המגילה על קלף בהמה טמאה?
- ו** שאלה. האם מבטלין תורה ללכת לשמוע המגילה ברוב עם הדרת מלך.
- ז** שאלה. ברוב עם במגילה או בית הכנסת קבוע מה עדיף?
- ח** שאלה. מי שנמצא במקום שאין לו מגילה, האם צריך לחזור על הפתחין כדי שיהא לו מגילה לקרות (לחזור על הפתחים לצורך פרסומי ניסא, כמו בחנוכה שמצינו כן).
- ט** שאלה. האם חייב לחזור על הפתחים לצורך לקיים משלוח מנות או מתנות לאביונים?
- י** שאלה. האם צריך להוציא אף יותר מחומש ממונו לצורך סעודת פורים?

כללי השתתפות

- כל תשובה נכונה, אפילו לשאלה אחת תזכה את השולח להיכנס להגרלה, יהיה הגרלה על שני פרסים ע"ס 500 ₪.
- כל תשובה נכונה על כל שאלה, יהיה זכות נוספת להשתתף בהגרלה, כך שכל מי שישלח יותר תשובות לכל השאלות מגדיל את סיכוייו בהגרלה.
- כל חודש, בראש חודש תערך הגרלה בין כל השולחים, הזוכה יבדקו תשובותיו, יתקבלו אך ורק תשובות מפורטות.
- ניתן לשלוח כל שבוע את התשובות של אותו שבוע, או עד ראש חודש.
- שימו לב חשוב מאוד: קבלת התשובות יהיה אך ורק לפקס מערכת משיב כהלכה 0775558617 או במייל meir.s1000@gmail.com נא לציין בתחילת המכתב על כמה שאלות השיבו, וכמו"כ שם מלא, כולל/ ישיבה. ועיר וטלפון וכמו"כ נא לציין על איזה פרשה השיבו. [לבורים ופרטים נוספים בטלפון 0533154010 בשעות הערב בין 8:00 - 9:00 בלבד]. השולחים בכתב יד, בפקס, להקפיד על כתב ברור וקריא שיהיה ברור לאחר משלוח הפקס. כתב לא ברור לא יכנס להגרלה. -יש עדיפות לשלוח התשובות מוקדם במייל כי כך זה ייכנס בעזה"ל לספר שיצא לאור בעתיד בל"ג. -שאר עניני העלון לא שייכים לפקס או מייל או טלפון זה, אלא כמצויין במסגרת ע"ג העלון בעמ' ד'.

תשובות ניתן לשלוח עד ר"ח ניסן תשפ"ג

שמות הזוכים לחודשים טבת שבט

- הרב יוסף שלמה סוקולובסקי שליט"א ב"ב
הרב יהושע כהן שליט"א ב"ב
הרב ישראל מאיר יוספוב שליט"א נתיבות
הרב שלמה קרייזלר שליט"א ירושלים

האם מקיימים מצות משלוח מנות כששולח אוכל לא מבושל?

בפרשת תצוה כ"ט כ"ו ולקחת את החזה מאיל המלאים אשר לאהרן והנפת אותם תנופה לפני ה' והיו לך למנה.

יש לחקור האם במצוות משלוח מנות בפורים יכולים לשלוח דברים שאינם מבושלים או דילמא דברים שאינם מבושלים אינם נקראים בשם מנות ואינו יוצא בה ידי חובתו.

מעדני אשר: לכאורה מהא דכתיב בפסוק הנ"ל על החזה שזה נקרא מנה, חזינן להדיא דאפילו דבר שאינו מבושל נקרא מנה, אי"כ ה"ה לגבי מצות משלוח מנות מקיים המצוה אף באוכל שאינו מבושל.

הנה במשך חכמה בפרשת תצוה כתב הנה "מנה" יקרא דבר המתוקן כל צרכו, כן במשלוח מנות צריך להיות מבושלין כל צרכו, לכן כאן שהסומכין היו אהרן ובניו, הם היו בעלים מהקרבו, וזכו בהקרבות מחיים, אבל משה לא סמך, שאין סמיכה אלא בבעלים מנחות מ"ב א' והוא לא זכה בהקרבו מחיים, רק כשזרק ונקטר האימורים היה "מנה" כל צרכו, לכן כתוב "והיה לך למנה", שאימתי יהיה לך, כשהוא מתוקן ומותר לאכילה, ומשולחן גבוה זכית בהחזה, דהיה צריך להיות נקרב כמו שוק לגבוה, לכן הניף אותו משה, שאז היה הוא הבעלים בהחזה, ובמשנה ביצה י"ד עמ"ב א' אין משלחין אלא מנות וכו'.

הנה הגאון הנצי"ב בספר העמק שאלה סימן ס"ז אות ט' הוכיח כן מהפסוק הנ"ל ולקחת את החזה, והנפת אותו תנופה, והיה לך "למנה" והוא לקחו חי ולא מבושל, דגם דבר שאינו מבושל נקרא מנה.

וכן כתב בשו"ת שאלת יעקב סימן ס"א אות א' דמפסוק הנ"ל מוכח להדיא דמקיימים מצות משלוח מנות אף באוכל שאינו מבושל.

הנה במגן אברהם סימן תרצ"ה ס"ק י"א כתב בשם מהר"ל דיוצא משלוח מנות בפורים רק במאכל מבושל.

ובפרי מגדים אורח חיים משבצות זהב סימן תרצ"ה ס"ד ד' העיר: דמהא דכתב הט"ז על מה שכתב המחבר דאפילו דבר שאינו מבושל נקרא מנות בשר או של מיני אוכלים, וכתב וז"ל ולא בגדים או שאר דברים, משמע דבאוכל יוצא אף שלא מבושל.

ובפרי חדש אורח חיים סימן תרצ"ה אות ד' כתב שמשלוח מנות חיים לא ישלח, הא שחוטין חיינן ישלח, משמע לכאורה שיוצאים מצות משלוח מנות אף באוכל שאינו מבושל.

ובשו"ת שבט סופר אורח חיים סימן כ"ג כתב מצינו דמנות מקרי נמי בחי, אם כן יצא אף באינו מבושל כדמשמע ג"כ מפשטות דברי רמב"ם שכתב מנות בשר ותבשיל ומיני מאכל.

ובמשנה ברורה סימן תרצ"ה ס"ק כ' כתב ובעינין שיהיה מין אוכל המבושל ולא בשר חי דמשלוח מנות הראוי מיד לאכילה משמע, ויש אומרים דכיון שהוא שחוט וראוי להתבשל מיד שרי.

ובשו"ת דובב מישרים חלק א' סימן צ"ב הקשה על המגן אברהם דסבירא ליה דבעינן דבר הראוי לאכילה: מהא דמבואר בגמ' מגילה ז' דרבה שדר ליה למרי בר מר מלא כסא קמוחא דאבשונא, וברש"י ד"ה דאבשונא שהוא קמוח מחיטין שנתיבשו בתנור, דקשה דבגמ' פסחים י"א איתא דבקמח וקלי לא חיישינן שמא יאכל דאין אלו ראויין לאכילה ומשום הכי לא גזרינן שמא יאכל, וא"כ איך יצא בזה משלוח מנות לפ"ד המג"א, ויהיה לפ"ז ראייה לדעת הפרי חדש דחולק על המגן אברהם, וסבירא ליה דיוצאין משלוח מנות בבשר חי.

סודות של רבי חיים נחשיפים

בספר מושקע וייחודי המכיל מאות עמודי כרום, נחשפים צפונות מחייו של מרן שר התורה זצוק"ל, נפי אשר חשף בפני נאמן ביתו הגאון רבי שמואל דוד פריעדמאן שליט"א בעל "עדה צופים" בשיתוף נדיחות

וגילוי ספרים: החתום והשחתם לחתום עובדים וידידים במשולח קרייזלר ירושלים

להשיג בחנויות הספרים המובחרות
02-5377098 - YESSODI@GMAIL.COM

מכתבים למערכת

האם בכל עבירות שבתורה מותר לומר שהם טובים ומתוקים רק הקב"ה אסר לעשות את זה
 מה שהבאתם בשם הרמב"ם שדברים המפורסמים אצל בני אדם, שהם דברים רעים, כגון שפיכות דמים, וגניבה וגזל וכו', לא יאמר אדם, אני תאב לגנוב ולשפוך דם, אלא אבי שבשמים גזר עלי להימנע מהם, לא יאמר כך, כי הנפש המעולה לא תתאוה לדבר מאלה הטרעות כלל, ולא תצטער בהימנעה מהם.

הרה"ג צבי אסטרייכר שליט"א בית שמש מח"ס מעין הנצי"ח
 נראה להעיר שהעיקר בהגהותיו חולק על הרמב"ם וסובר, שגם במצוות השכליות, ששכל האדם מבין מעצמו שיש להימנע מהם, חייב לעשות את מעשיו לשם שמים, משום שכך ציוה אבינו שבשמים ולפיכך, מי שתאב לעבירות מפורסמות, ומניחן בצווי בורא, עדיף, ממי שמנע מלעשותם מפאת שכלו או טבעו בלבד, שלא לשם שמים. ובספרי מטל השמים עמוד ר"ט כתבתי שיש ליישב את 2 השיטות, ואלו דברי אלוקים חיים, ויש להוסיף על ענין זה, את מה שכתב הרמב"ם הקומארנער זצוקלה"ה בספרו "היכל הברכה" פרישת ראה "כי בשבת לא יאמר ענין זה, כמו כמה אני רוצה לעשן לילקע, ומה אעשה, כי זה חילול שבת, כי בשבת צריך להראות עונו וכבוד שבת, שאיננו חסר לנפשו כלום מלא שבע רצון. אבל יאמר זה בימי חול, כמה הייתי רוצה בשבת לעשן ולבשל ומה אעשה וכו', וכן בימי הפסח, לא יאמר כמה נפשי משתוקקת לאכול ולשתות חמץ ומה אעשה וכו', וחמץ לתל עבדוהו זרה, וז'א שמע על פיך כתיב, ואסור להזכיר שם אלהים אחרים, ואסור לחשוב בכלל. אבל קודם הפסח יאמר כמה הייתי רוצה לאכול חמץ בפסח, כי טוב ומבושם הוא, ומה אעשה, שאסור עלי ואבי שבשמים גזר עלי, מובא בספר טעמי המנהגים" עמוד ק"ע.

מדוע בניו בית המקדש אינו דוחה שבת הרי מכשירי מצוה דוחים השבת
 מה שהקשתם בשם המהר"ם שיק על המצוות מצוה צ"ה על מה דאיתא בגמ' ביהמ"ק דאין בניו ביהמ"ק דוחה שבת הרי ר' אליעזר ס"ל בשבת דף ק"ל דמכשירי מצוה דוחה שבת וא"כ ידחה בניו ביהמ"ק את שבת דבלי ביהמ"ק לא יוכלו להקריב תמידין ומוספין הרי שביהמ"ק דינו כמכשירי מצוה: שדוחים שבת, ותיריך המהר"ם שיק דהוא מגזיח"כ, אולם מן החת"ס ז"ל תירץ שבת ק"א דר' אליעזר לטעמי דס"ל מקריבין אע"פ שאין בית.

הרה"ג רבי עזריאל ברוך אהרנוביץ שליט"א
 קריית חסידיים בית שמש [לעילוי נשמת בנו הרב אשר מאיר בן עזריאל ברוך ז"ל]
 נראה להעיר, דהרי היסוד שמקריבין אע"פ שאין בית הוא משום דקדושה ראשונה קידשה לעתיד לבוא וכמבואר להדיא ברמב"ם הלכות בית הבחירה פ"ו ה"ט והנה בספר החינוך מצוה ת"ט איתא שלמ"ז שמקריבין אע"פ שאין בית את הכונה שחייבים להקריב, אלא רק זה דבר רשות, אולם המצוה שמצווים להקריב קרבנות זה רק בזמן שביהמ"ק ה' קיים, וא"כ לפי"ז לא מובן תירוץ החת"ס, דהרי לפי החינוך יוצא דגם אם נימא מקריבין בלא בית לכתובת רשות א"כ צריכים את הביהמ"ק כדי שיהיה חובה ואז היו מכשירי מצוה, ואף ראיתי לתרץ במהלך זה על החינוך את הקושיה משום מאי צריך בית שני והרי מקריבין גם בלי בית ותירצו [בפנינים מבי מורשא בשם אומנם בלי לדעת מבטן מי יצא הדברים האלה] שע"פ החינוך צריך את הבית כדי שיהיה חובה וא"כ צריך שוב היה מכשירי מצוה וא"כ יתכן שאפ"י לר"א היו מכשירי מצוה ומה תירץ החת"ס, והאמת יורה דרכו שלא רק על החת"ס יהיה קשה מספר החינוך אלא גם מה שהעלה בשו"ת חזון נחום ח"א סימן ב' אית' ש' שהביא כמה סתירות עם מצוות בני ביהמ"ק הוא רק הכשר מצוה כדי שיכולו להקריב קרבנות או שהוא מצוה עצמו, וכן החזון"ט תלוי בית אם נאמר דמקריבין אע"פ שאין בית בהכרח צ"ל שיש מצוה מצד עצמו לבנות ביהמ"ק דאל"כ מאי טעמא בבית שני בנו ביהמ"ק הרי יוכלו להקריב בלי בית, אבל למ"ד דאין מקריבין בלי בית הוה בניו ביהמ"ק הכשר מצוה, ע"כ וא"כ לפי ספר החינוך אפשר להפריך ד' החזון נחום דהרי כ' דאם מקריבין אע"פ שאין בית מוכרח לומר שיש בבניו ביהמ"ק מצוה בפני עצמו, ולכל לפי ספר החינוך אינו מוכרח כלל דאפשר דמקריבין בלי בית אבל כיון שאז זה רשות בעלמא צריכים בניו הבית כדי שאז הקרבנות יהיה חובה וממילא שוב יהא ביהמ"ק הכשר מצוה, ולחזון הענין ה' נלענ"ד דודאי לא נעלם לא ממרן החת"ס ולא מהחזון"ט ד' ספר החינוך ומאי שלא השגיחו בדבריו כי הרי החזון"ט הביא סתירות אם היו הכשר מצוה או לא ובע"כ שתלוי בשיטות או הוה מצוה בפ"ע או לא וזה לא יתכן כלל לדעת החינוך אלא לפי שאר ראשונים שאם מקריבין בלא בית פשוטו שהוא חובה ולא רשות כסברת החינוך, ואם נפשך בשאלתך, א"כ הדרא קושיא לדוכתייהו מדוע צריך כלל בנין שני אם מקריבין בלא בית חובה, כבר מציינו באחרונים כמה תירוצים או משום צורך השראת השכינה, או משום צורך הזאות הפנימיות.

מדוע נשים חייבות בבניו בית המקדש הרי מצות עשה שהזמן גרמא פטורות

מה שהקשתם בשם אחרונים על מה שכתב הרמב"ם ז"אין בניו בית המקדש בלילה שנאמר וביום הקים משה את המשכן, ביום מקימין ולא בלילה, דיש להקשות א"כ איך כתב א"כ שהכל חייבים לבנות ולסעד בעצמם ובממונם אנשים ונשים, כיון דאין בונין בלילה, א"כ הויה מצות עשה שהזמן גרמא, דקימ"ל קדושין כ"ט ע"א דנשים חייבות כתב הרמב"ם דנשים חייבות, ותוצתם בתשעה אופנים.

הגאון המפורסם רבי שמאי קהת גראס שליט"א חבר הבד"ץ קהלת מחזיקי הדת, אהבת תורה, בית הוראה דשיבת מיר, לשכת הפוסקים ביתר עילית, אוצר הפוסקים סווארא, קנין תורה סגנות ירושלים {כדורי}
 נראה לתרץ בכמה אופנים, א' דהרמב"ם כתב דהכל חייבים לבנות המקדש וכו' ובממונם, א"כ יש לומר דאשכחן רק פטור של מצות עשה שהזמן גרמא בעשיית המצוה, אבל ליתן ממון למצוה לא אשכחן דפטורים, א"כ משום הכי חייבים עכ"פ ליתן ממונם שייך להם, ב' כאן המצוה היא על כלל ישראל, דכלל ישראל צריכים לבנות בית המקדש, וכל אחד יעזור מעט ולא אשכחן שנים פטורות רק שהם עושים כל המצוה כמו בלולב ושופר וכדומה, אבל לעזור שיהא להם גם חלק מהמצוה הכללית לבנות בית המקדש לא אשכחן שיהיה נשים פטורות, דהא אינו דומה לתפילין וכדומה.

האם שאוכלים בלילה צריך לכסות את הסכין בשעת ברכת המזון

מה שהקשתם בשם אחרונים על מה שכתב הגמון אברהם אריה סימן ק"פ בטעם הדבר שקימ"ל שם דבשעת ברכת המזון צריך לכסות הסכין ובשבת אין צריך לכסות, כיון דהטעם שצריך לכסות את הסכין, משום דמזבח דומה למזבח, ובמזבח כתיב לא תניף חלב ברזל, לכן צריך לכסות, אבל בשבת שאין בונין את המזבח, אין צריך לכסות, דיש להקשות א"כ בלילה שיהא א"כ בונין את המקדש כמו שפסק הרמב"ם דאין בונין אלא ביום, א"כ שלא יצטרכו לכסות את הסכין, ומדוע לא נוהגין כן, ותוצתם בכמה אופנים.

הרה"ג רבי שלמה אליעזר מנחם שפילמאן שליט"א

מבצר הכוללים ק"ק קרית יואל מאנארא
 נראה לתרץ בהקדם מה שהבאתם מבעלי תריסין להקשות על אדונינו הרמב"ם שאיפסק שם שהכל חייבים לבנות ולסעד בעצמם ובממונם אנשים ונשים, ולכאורה כיון שפסק דאין בונין בלילה, א"כ הר"ל מ"ע שהזמן גרמא, וקימ"ל קדושין כ"ט ע"א דנשים פטורים ממ"ע שהזמן גרמא, ואיך כתב שנים חייבות בבניו ביהמ"ק, והבאתם מה שתיירצו חבל פוסקים דהא דאין בונין בלילה הני מילי בניו עצמם, אבל ההכנות לדעתם יוקשה אמאי לא נימא דלגנסי לא יהי עליהם חיוב לכסות הסכין בשעת ברכהמ"ז, דאי הטעם כהמג"א משום דלא תניף עליהם ברזל, הלא בנשים לא שייך האי ענייניא דאין להם חלק 'בבנין' רק בהכנות צרכי, אע"כ הויה חייב בהכנות צרכי הבנין ד' בזה שיתחייבו בעשיית זכרון לכסות הסכין שהי' אסור בבנינו, דאף היו באותה מצוה להכין הדברים הנצרך לבנין, וזולת אם נימא דס"ל כאינן רבוותאי דבנין מזבח בונין באמת גם בלילה שו"ת בי"צ אר"ח סי' מ"ג, ומהרש"ם סוכה מא"א איברא למה לן להכניס את ראשם בפלוגתא, דהא י"א שאין לבנות בלילה, ע"י גוי"א יהודה לבנו של הגר"מ זמבא סי' י"ט.

האם בשבת שאין בונים את המקדש אין אומרים ובה ירושלים בברכת המזון

מה שהבאתם מחלוקת הפוסקים והם שבת שאין בונים את המקדש אין אומרים ובה ירושלים בברכת המזון.

הרה"ג שלמה ש"ף שליט"א

בית שמש מנהל מומחה
 נראה להעיר, ע"פ מה דמובא בספ"ה זרע קודש להר"ק מרופשיץ ז"ל"ע פרישת ד"ה כי תבנה ובנה אותה בקרוב בימינו ע"י הימים שלנו שבכל יום כשאדם עובד אותו ית' הכול לפי מעשיו בונה את ירושלים וביהמ"ק וכו' וכן שמעתי מהרב הק' מו"ה אילמלך ב"מ"ע ששעשעיה עלית נשמר ראה שנושאים את כלל הביהמ"ק ואמרו לו שהם אותם הכלים שהוציא הוא מהגלות וכו' עכ"ל לפי"ז שפיר שייך לבנות הביהמ"ק בשבת ולכן אפשר לומר ובה ירושלים בשבת.

מדוע מי שמכבד אביו מאריך ימים איה מידה כנגד מידה זו

מה שכתבתם לדון בשם הראשונים מה ענין השכר של אריכות ימים למי שמכבד אביו ואמו.

הגאון דוד מנדלבוים שליט"א

בני ברק מח"ס הנפלא פירי יוסף החדש דף על דף וכו'
 נראה להעיר, כיון שמכבדם, גורם להם לחיות יותר ימים. ושפיר הוה מידה כנגד מידה, וי"ל בזה מה שאומרים "למען ירבו ימיהם וימי בניכם" וגו'. כי ע"י שחיי האבא ירבו, ממילא ירבו ימי הבה, שררי כשמגיע הבה לחמש שנים לפטירת הוריו צריך לדאוג כדברי חז"ל, ואם ההורים יחיו יותר. ממילא גם הבה יחיה יותר וכנ"ל, וי"ל דזה הפ"י בחז"ל במ"ע דכיבוד אב ודבר שכרה בצידה, היינו כי אם הבה מכבד את ההורים, ממילא חייו ג"כ מתארכים וכנ"ל, ושפיר הוא מ"ע שמתן שכרה בצידה.

גליון זה נודב ע"י ידידיו
הרב משה שטיינמעץ שליט"א מאנסי
 לעילוי נשמת אביו
הרב אליהו יעקב בן הרב מנחם מנדל ז"ל
 נלב"ע ז' אדר ת.נ.צ.ב.ה.

גליון זה נודב ע"י ידידיו
הגאון רבי שמואל דוד פרידמן שליט"א בארא פארק מח"ס הנפלא שדה פוסים - בדיור הוה ענובא - בסוד שיה לעילוי נשמת רבן של ישראל שר התורה שוכה לקריבה יתורה
 הלא המה כתובים בספר הנפלא בסוד שיה מרן רבי חיים קנייבסקי זצוק"ל
 שעלה בסערה השמימה פורים דמוקפין תשפ"ב
 יאה רעוא שבזכותו הגדולה של מרן שאהב אותו בחביבה יתירה תגן עליו להתברך בכל מילי דמיטב

גליון זה נודב ע"י ידידיו
אחי הגאון מרדכי שוורץ שליט"א
 דומ"צ מרכז בני בני ברק
 ראש כולל צאנז ב"ב - ראש כולל ויניץ אלעד
 לרגל שמחת החלאקה לבנו כמר דוד נ"י
 יאה רעוא שבזכות זיכוי רבבות יזכה לרוות נחת
 מכל יוצאי חלציו ויציליה בכל אשר יפנה

גליון זה נודב ע"י ידידיו
הגאון המפורסם רבי שניאור זלמן שבארץ שליט"א
 רב בלוס אנגלס
 לעילוי נשמת אביו החסיד המפורסם
רבי חיים שבארץ זצ"ל
 נלב"ע י"א אדר ת.נ.צ.ב.ה.

גליון זה נודב ע"י ידידיו
הגאון פנחס מנחם דאוויד שליט"א ירושלים מח"ס הנפלא דברי פנחס
 לעילוי נשמת זקנו
הרב ישראל שלום בן הרב גרשון חנוך הענין ז"ל
 נלב"ע י"ד אדר ת.נ.צ.ב.ה.

גליון זה נודב ע"י ידידיו
הגאון חיים משה הלוי פרנק שליט"א ראש כולל זכרון צבי ירושלים
 לרגל שמחת נישואי בנו הבה"ח המופלג בתור"ש כמר **דוב הלוי נ"י**
עב"ג בת הרב **דוד ראוזנבוים שליט"א** ליקווד
 יאה רעוא שבזכות זיכוי רבבות נחת מכל יוצאי חלציו ויצליח בכל אשר יפנה

גליון זה נודב ע"י ידידיו
הגאון חיים יעקב קליין שליט"א
 ראש שיבת אוהבי תורתך ירושלים
 לזיכוי רבבות
 יאה רעוא שבזכות זיכוי רבבות יזכה לרוות נחת
 מכל יוצאי חלציו ויצליח בכל אשר יפנה

גליון זה נודב ע"י ידידיו
הרה"ג דודן יעקוביטש שליט"א ירושלים
 לריפואת אמו מרת רינה בת חסידה
 יאה רעוא שבזכות זיכוי רבבות בלימוד התורה
 יקים בה הכנסת התורה משלי ג' ח' רפאות תהי לשרף ושקיי לעצמותיך
 ולעילוי נשמת קנתנו ה"ה מרת חסידה בת מסעוד ע"ה
 נפטרה י"א אדר תשפ"ב ת.נ.צ.ב.ה.
 הנצח לרגל האיציט הראשון